

[Fiskeriministeren]

Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser i samarbejde med de tilknyttede erhverv.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagenes bemærkninger, skal jeg anbefale disse til folketingets hurtige og velvillige behandling.

Fiskeriministeren (Grove):

Jeg skal tillade mig for det høje ting at genfremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om regulering af fiskeriet.

(Lovforslag nr. L 5).

Lovforslaget blev fremsat i tinget den 9. november 1983 og drøftet ved 1. behandling den 17. november 1983.

Lovforslaget er affødt af § 14 i lov om regulering af fiskeriet, der bestemmer, at loven skal tages op til revision i folketingsåret 1983-84.

Da der endnu ikke foreligger erfaringer om lovens anvendelse i forbindelse med en mere omfattende kvotaregulering efter vedtagelsen den 25. januar 1983 af den fælles fiskeripolitik, idet det ved lovens § 9 nedsatte udvalg er i færd med at udarbejde mere omfattende retningslinjer for regulering af fiskeriet, kan behovet for mere detaljerede lovgivelser vedrørende reguleringerne endnu ikke vurderes.

Revision af loven foreslås derfor udskudt til folketingsåret 1985-86.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til hurtigt og velvillig behandling i det høje ting.

Fiskeriministeren (Grove):

Jeg skal tillade mig for det høje ting at genfremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om saltvandsfiskeri.

(Lovforslag nr. L 6).

Lovforslaget blev fremsat i tinget den 2. december 1983.

Lovforslagets formål er i første række at regulere bierhvervsfiskeriet.

Lovforslagets gennemførelse vil indebære, at de ca. 500 bierhvervsfiskere, som indtil udgangen af 1983 har haft ret til at drive bierhvervsfiskeri, vil kunne fortsætte hermed.

Endvidere indebærer lovforslagets gennemførelse, at erhvervsfiskere, som ønsker at

nedtrappe deres fiskeri, vil få adgang til at drive bierhvervsfiskeri.

Denne fortsættelse og udvidelse af bierhvervsfiskeriet er begrundet i bierhvervsfiskeriets betydning for de mindre havne og for den småindustri, som i disse havne har tilknytning til fiskerierhvervet. Såfremt bierhvervsfiskeriet helt ophører, kan eksistensgrundlaget for disse havne og for småindustrien med tilknytning til fiskerierhvervet forudses at blive væsentligt forringet.

Om baggrunden for denne del af forslaget kan jeg i øvrigt oplyse, at der i september 1981 af den daværende fiskeriminister blev nedsat et udvalg til drøftelse af bl.a. problemerne omkring regulering af og fortsættelse af bierhvervsfiskeriet. Der har i udvalget været enighed om, at man burde opretholde et vist bierhvervsfiskeri, og at man, for at dette bierhvervsfiskeri ikke skulle være et camoufleret fritidsfiskeri, samtidig burde begrænse tilgangen til bierhvervsfiskeriet til tidligere erhvervsfiskere.

Endelig indeholder forslaget en bemyndigelse for fiskeriministeren til at gøre undtagelser fra betingelserne for retten til at drive erhvervs- og bierhvervsfiskeri, og dette er udtryk for et ønske, som også tidligere fiskeriministre har næret, om at kunne imødekomme anmodninger fra såvel kriminalforsorgen som sociale institutioner og revalideringscentre om udvidet adgang til at hjælpe personer i gang med et erhverv, og i dette tilfælde fiskerierhvervet.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg herefter anbefale dette til velvillig behandling i det høje ting.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Herved tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om erstatningsansvar.

(Lovforslag nr. L 7).

Lovforslaget er en uændret genfremsættelse af det lovforslag, der blev fremsat den 14. december 1983, men som bortfaldt som følge af folketingsvalget den 10. januar 1984.

Lovforslagets hovedformål er at sikre, at der i tilfælde af personskade og tab af forsøger fastsættes en erstatning, der i højere grad end hidtil giver dækning for det økono-

[Justitsministeren]

miske tab, der er en følge af personskaden eller forsørgertabet.

Der findes i øjeblikket inden for den private erstatningsret ikke lovregler om udmålingen af erstatningen, hverken for personskade eller tab af forsørger. Den højeste erstatning, der i praksis ydes i tilfælde af fuldstændigt tab af erhvervsevnen, udgør 450.000 kr., og for tab af forsørger udgør erstatningen ca. 225.000 kr. Disse beløb vil ofte ikke give fuld dækning for erhvervsevnetabet eller forsørgertabet. Det skal i den forbindelse fremhæves, at erstatningen for erhvervsevnetab skal træde i stedet for skadelidtes manglende erhvervsindtægt gennem resten af livet.

Erstatningsniveauet skal ses i sammenhæng med, at der for arbejdsskaders vedkommende efter arbejdsskadeforsikringsloven ydes erstatninger, der er væsentligt større, og at der i andre vesteuropæiske lande, herunder de øvrige nordiske lande, ydes væsentligt højere erstatninger end i Danmark.

Ved lovforslaget gennemføres en efter regeringens opfattelse længe tiltrængt forhøjelse af erstatningerne i den private erstatningsret. Lovforslagets regler herom bygger på betænkning nr. 976/1983 fra justitsministeriets erstatningslovudvalg. I udvalget var der forskellige opfattelser af spørgsmålet om, hvorledes reglerne på dette område bør udformes.

Hovedprincipperne i forslaget er i det væsentlige i overensstemmelse med det forslag, der blev stillet af et flertal i udvalget. På en række punkter er reglerne imidlertid af praktiske grunde udformet således, at erstatningsberegningen bliver mere forenklet end efter flertallets forslag. Forenklingerne består bl.a. i, at der ikke skal foretages fradrag i erstatningen for sociale ydelser og forsikringer m.v. Endvidere er reglerne om kapitalisering gjort uafhængig af ændringer i renteniveauet, idet der stilles forslag om en fast kapitaliseringsfaktor. Uanset disse forenklinger er flertallets hovedsynspunkt vedrørende individuel erstatningsfastsættelse på grundlag af et faktisk erhvervsevnetab imidlertid bevaret i forslaget. Som et eksempel kan jeg nævne, at en skadelidt, der helt mister erhvervsevnen, og som har haft en årsløn på 160.000 kr., vil få en erhvervsevnetaberstatning på 800.000 kr. Herudover vil der blive ydet godtgørelse for varigt mén med 200.000 kr.

Lovforslagets kapitel 2-3 bygger især på erstatningslovudvalgets betænkning nr. 829/1978 om lempelse af erstatningsansvar m.v.

Med hensyn til erstatningsansvar for skade, der er dækket af forsikring, foreslås det, at en skadevolder ikke skal være erstatningsansvarlig for en skade, hvis denne er dækket af en tingsforsikring eller driftstabsforsikring. Tabet bæres således endeligt af forsikrings-selskabet, der ikke kan kræve noget - »gøre regres« - hos skadevolderen. Reglen gælder dog ikke, hvis skadevolder har handlet forsætligt eller groft uagtsomt.

Udvalget havde yderligere foreslået, at reglen ikke skulle gælde, hvis skaden skyldes uforvarlig planlægning eller tilrettelæggelse - i modsætning til udførelse - af offentlig eller erhvervsmæssig virksomhed. I sådanne tilfælde kunne forsikrings-selskabet altså som hidtil kræve erstatning - regres - af skadevolder. Det er fra flere myndigheders og organisationers side blevet anført, at de af udvalget foreslåede regler af præventive årsager generelt ikke bør finde anvendelse for skader, der forvoldes under udøvelse af erhvervsvirksomhed. Lovforslaget imødekommer disse synspunkter, idet der efter forslaget er erstatningsansvar, såfremt en skade er forvoldt ved udøvelse af offentlig eller erhvervsmæssig virksomhed eller virksomhed, der kan ligestilles hermed. Herved bevares erstatningsreglernes præventive betydning uændret inden for disse områder.

Der foreslås endvidere gennemført en lempelsesregel for erstatningsansvar. Efter reglen kan erstatningsansvaret nedsættes eller bortfalde, når ansvaret vil virke urimeligt tyngende for den erstatningsansvarlige, eller når ganske særlige omstændigheder i øvrigt gør det rimeligt. Ved afgørelsen skal der efter reglen tages hensyn til skadens størrelse, ansvarets beskaffenhed, skadevolderens forhold og skadelidtes interesse samt til foreliggende forsikringer. Reglen er tænkt som en art »sikkerhedsventil«, der skal kunne anvendes i undtagelsestilfælde, hvor betaling af fuld erstatning vil pålægge skadevolderen en byrde, som ud fra sociale og humanitære synspunkter virker uacceptabel, eller hvor ganske særlige omstændigheder i øvrigt gør det rimeligt at lempe ansvaret.

Det foreslås endvidere, at man ved alle former for erstatningsansvar kan se bort fra egen skyld i samme omfang, som man kan

[Justitsministeren]

lempe en skadevolders ansvar efter den almindelige lempelsesregel.

Endelig foreslås regler om arbejdstagers erstatningsansvar. De foreslåede regler bygger på det synspunkt, at ansvaret for ansattes skadegørende handlinger i de fleste tilfælde bør bæres af arbejdsgiveren, i hvis interesse den skadevoldende adfærd er udvist.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og bemærkningerne til dette, skal jeg anbefale forslaget til det høje tings velvillige behandling.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Hermed tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om gennemførelse af konvention om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser m.v.

(Lovforslag nr. L 8).

Lovforslaget er en uændret genfremsættelse af et forslag fremsat den 6. oktober 1983 (se Folketingstidende 1983-84, 1. samling, sp. 118-119, og m.h.t. 1. behandling den 18. oktober 1983 samme sted sp. 713-719), som bortfaldt som følge af folketingsvalget den 10. januar 1984. Lovforslaget tager sigte på gennemførelse i dansk ret af bestemmelserne i konvention af 19. juni 1980 om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser.

Konventionen, som er resultatet af et langvarigt og meget grundigt forberedelsesarbejde, er indgået af EFs daværende 9 medlemsstater og er undertegnet af samtlige disse stater. Den er den 10. november 1983 blevet ratificeret af Frankrig.

Konventionen er et led i samarbejdet mellem EF-landene, men udgør i princippet en af fællesskabsretten (Romtraktaten) uafhængig retsakt.

Konventionen har til formål at harmonisere medlemslandenes »lovvalgsregler« inden for kontraktsretten, dvs. landenes regler om, hvilket lands retsregler (»lov«) der skal finde anvendelse på kontraktlige forpligtelser i de tilfælde, hvor der skal foretages et valg mellem lovene i forskellige lande, således f.eks. hvor der gennem parternes hjemsteder, opfyldelsesstedet eller indgåelsesstedet foreligger tilknytning til flere lande.

Uensartede »lovvalgsregler« indebærer, at den anvendelige lov – og dermed ofte også

den endelige afgørelse af en retskonflikt – afhænger af, i hvilket land retssag anlægges. Behovet for en international harmonisering af reglerne om lovvalg har medført, at konventionen har vakt betydelig opmærksomhed også uden for EF, og Norge og Finland har således allerede taget under overvejelse, hvorvidt der bør gennemføres en lovgivning, som tilpasser landenes lovvalgsregler til konventionens bestemmelser.

Indholdet af gældende dansk ret på dette område er i vidt omfang usikkert, idet der kun foreligger meget få lovregler og en relativt sparsom domspraksis. En gennemførelse af konventionens bestemmelser vil således indebære en ønskelig afklaring af retstilstanden. Det skal i den forbindelse fremhæves, at konventionens bestemmelser i det store og hele er i god overensstemmelse med det, der hidtil har været antaget i dansk retspraksis og -litteratur.

Lovvalgsregler ved køb er for tiden reguleret i lov nr. 122 af 15. april 1964 om, hvilket lands retsregler der skal anvendes på løsørekøb af international karakter, som bygger på en konvention fra 1955 udarbejdet af Haagerkonferencen for international privatret. Reglerne heri fører imidlertid i dag i visse tilfælde til utilfredsstillende resultater, idet konventionens regler i vidt omfang fører til, at den civile retlige forbrugerbeskyttelseslovgivning, som er blevet gennemført i nyere tid, ikke kan håndhæves i internationale forhold. Der er derfor – bl.a. på dansk initiativ – inden for Haagerkonferencen i 1980 blevet vedtaget en erklæring om, at 1955-konventionen ikke er til hinder for, at de kontraherende stater fastsætter særlige lovvalgsregler for forbruger køb, således at konventionsstaterne kan undtage forbruger køb fra deres love, uden at dette bliver betragtet som brud på en kontraktsmæssig forpligtelse.

På denne baggrund foreslås det i lovforslaget at undtage forbruger køb fra anvendelsesområdet for 1964-loven om lovvalget ved internationale løsørekøb, således at forbruger køb i fremtiden i stedet bliver omfattet af EF-konventionen, herunder af konventionens særlige beskyttelsesregler for visse forbruger aftaler. For andre køb end forbruger køb opretholdes derimod 1964-lovens regler.

For at klargøre den retlige sammenhæng, hvori konventionens bestemmelser skal vurderes, og for at redegøre for intentionerne